

การดำรงอยู่ของความเชื่อต่อหลวงพ่อบุญ อินทสุวรรณโณ ของคนในท้องถิ่นทุ่งหลวง

ฐานกร สิทธิโชค¹ และ วิทวัส นิตสูงเนิน²

¹สาขาวิชาสังคมศาสตร์ คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยทักษิณ วิทยาเขตสงขลา

²ข้าราชการครู สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ

บทคัดย่อ

การศึกษาการดำรงอยู่ของความศรัทธาต่อหลวงพ่อบุญ อินทสุวรรณโณ ของคนในท้องถิ่นทุ่งหลวง เพื่อทำความเข้าใจ บุคคลที่ได้รับการยอมรับ ทำให้ผู้คนในท้องถิ่นและบริเวณโดยรอบ เกิดความเชื่ออย่างมาก ในการศึกษาใช้ข้อมูลจากเอกสารมูขปาฐะและหลักฐานที่เป็นลายลักษณ์อักษร นอกจากนี้ได้ลงพื้นที่เก็บข้อมูลจากผู้อยู่ในยุคร่วมสมัย และศึกษาจากคำบอกเล่าของบุคคลในท้องถิ่น ตลอดจนเอกสารทุติยภูมิ ทั้งนี้หลวงพ่อบุญมีความสำคัญในการวางระบบการศึกษาท้องถิ่น ทั้งยังเป็นกำลังสำคัญในการพัฒนาท้องถิ่นให้ก้าวหน้าและยั่งยืนมาถึงปัจจุบัน หลวงพ่อบุญ อินทสุวรรณโณ เป็นพระเกจิที่ได้รับการยกย่องจากพ่อท่านคล้าย วาจาสิทธิ์ ซึ่งเป็นสหายคู่พี่น้องจากสำนักสายเขาอ้อที่มีส่วนสำคัญในการใช้คาถาอาคมเวทมนตร์ และวาจาช่วยเหลือผู้คนจำนวนมากจนเป็นที่เลื่องลือ การทำงานชุดความเชื่อของชาวบ้านผ่านสถาบันทางสังคมที่มีส่วนในการสร้างสำนึกร่วมภายใต้ผู้นำสำคัญหลวงพ่อบุญมีอิทธิพลต่อการพัฒนาตำบลทุ่งหลวงให้ดีขึ้นตามลำดับ ทั้งนี้ทุ่งหลวงเป็นพื้นที่ประวัติศาสตร์ ที่ชุมชนต่าง ๆ ให้การยอมรับและเข้ามาสัมพันธ์ ตลอดจนการเข้าแวะเคารพบูชา เพราะความศรัทธาที่มีต่อท่านยังทรงพลังของการสร้างสำนึกร่วมในการสร้างสรรค์สิ่งดีงามให้แก่ท้องถิ่นและชุมชน

คำสำคัญ: ความเชื่อ โครงสร้างและหน้าที่ การสร้างสำนึกร่วม หลวงพ่อบุญ อินทสุวรรณโณ

Existence of faith Faith of Father Luang Piam Inthasuwan of the local people, Thung Luang

Thakorn Sitichok¹ and Witthawat Nidsungnone²

¹Ph.D, Faculty of Human Science and Social Science, Thaksin University

²Teacher of Office of the Basic Education Commission

Abstract

The present study on existence of faith in Luang Pho Piem Inthasawanno of Thung Luang was conducted to establish in-depth understanding of a remarkable person who unified people in the local and surrounding areas. In the study, both primary and secondary documentation of verbal account and written evidences were collected. In addition, a field study was also conducted to gain in-depth insight from local witness who had been through Lung Pho Piem's lifetime and experienced the incidents first hand. Besides playing a significant role in local education development, Luang Pho Piem Inthawanno was regarded as an influencer whose speech could its magic in a good way and lead people onto their betterment. According to his fellow disciple from the late Khao Or, Luang Phor Piem had helped a lot of people through his preaching that guided villagers' beliefs, strengthen social institutions, and contributed to the realization of the common good under his leadership. Luang Phor Piem was also found to have influenced the development of Tambon Thung Luang as a historical and spiritual destinations where people from surrounding communities often stop by to pay homage. Because of the faith in Luang Phor Piem, the power and sense of solidarity in the community was created and strengthened. This could be held as a great merit to local community.

Keyword: Faith, Structure and Function, Creating Realization, Father Luang Piam Inthasuwan

บทนำ

สังคมโลกปัจจุบันมีการเปลี่ยนแปลงเชิงวัตถุอย่างรวดเร็วจากพลังกระแสโลกาภิวัตน์ แต่ในทางความเชื่อและศาสนาก็ได้เกิดขึ้นแบบทันที หากเทียบกับโลกโบราณที่บรรดาความเชื่อและศาสนาทั้งหลายได้ดำรงอยู่กับสังคมมนุษย์มาตลอด ตามแนวคิดของ เสฐียร พันธงชัย (2555) กล่าวว่า การที่สังคมมนุษย์คงต้องการความเชื่อ ลัทธิ และศาสนาเป็นเครื่องยึดเหนี่ยวทางจิตใจ ปรากฏการณ์อย่างหนึ่งที่พบเห็นได้เสมอก็คือ การปรับเปลี่ยนแนวคิดและรูปแบบไปตามยุคสมัย ทั้งการก่อตัวของลัทธิความเชื่อศาสนารูปแบบใหม่ ทั้งการให้ภาพความมั่งคั่งทางความเชื่อ โดยกระบวนการเกิดและเปลี่ยนแปลงของลัทธิศาสนาต่าง ๆ นั้น ซึ่งบางมุมมองไม่อาจมองแนวโน้มและวินิจฉัยได้ว่าอะไรคือเหตุผล หรืออะไรคือความมั่งคั่ง เพราะศาสนาและความเชื่อ ตลอดจนลัทธิต่าง ๆ เป็นเรื่องนามธรรม ที่เป็นเรื่องสภาวะทางจิตใจที่ยากกว่าเกินสัมผัสได้ แต่สิ่งหนึ่งที่ทำให้เห็นเหมือนกันคือพฤติกรรมในทางศาสนาและความเชื่อของมนุษย์ในโลกยุคใหม่นั้นมีหลายรูปแบบ ซึ่งบางแบบอย่างก็เป็นแนวทางใหม่ แต่บางแบบอย่างก็บั่นทอนชีวิตซึ่งน่าเป็นห่วง ตลอดจนการแสดงพฤติกรรมของผู้นับถือศาสนานั้น ๆ การทำความเข้าใจต่อพลวัตทางความเชื่อ ลัทธิ และศาสนาเป็นการจุดประกายความคิด มุมมองเพื่อชี้แนะทางในการสร้างภูมิคุ้มกันในการดำเนินชีวิตและดำรงอยู่เพื่อพลังความศรัทธาแก่ชุมชน แต่ความศรัทธาไม่ได้เกิดขึ้นกับโบราณสถานหรือโบราณวัตถุ แต่เกิดขึ้นกับบุคคลที่มีการสะสมความดีงามจนเป็นที่ประจักษ์ควรค่าแก่ความศรัทธา เคารพนับถือ และยกย่องของคนในสังคม

หลวงพ่อบุญม อินทสุวรรณโณ เป็นพระอาจารย์เกจิชื่อดังทางภาคใต้ของประเทศไทย เป็นพุทธสาวกในพระพุทธศาสนา ที่ปฏิบัติตนตามคำสอนตลอดจนพุทธดำรัสของพระสัมมาสัมพุทธเจ้า เป็นพระรูปสำคัญของภาคใต้ที่รองจาก หลวงปู่ทวด วัดช้างให้ และพ่อท่านคล้าย วาจาสิทธิ์ ที่ชาวบ้านและบุคคลทั่วไปให้ความเคารพนับถือ ภายใต้ความศรัทธาที่มีต่อหลวงพ่อบุญม อินทสุวรรณโณ ท่านให้ความอนุเคราะห์ด้านการศึกษาต่อบุคคลในท้องถิ่นนั้น ๆ การยึดมั่นในการดำรงธรรมและความดี การช่วยเหลือชาวบ้าน ทำให้เป็นที่กล่าวขานจวบจนทุกวันนี้ (นายเจื้อย (นามสมมติ), 2559)

บทความนี้ผู้ศึกษาต้องการอธิบายให้เห็นว่าความเชื่อและการนับถือผู้มีอำนาจทางสังคมนั้น ถูกสร้างสรรค์ความหมายและหน้าที่ผ่านการปฏิบัติการทางสังคม (Social Practice) ของผู้คน ในท้องถิ่นจังหวัดสุราษฎร์ธานี และพื้นที่ใกล้เคียง ซึ่งมีการเปลี่ยนแปลงอยู่ตลอดเวลา และเป็นเงื่อนไขที่สำคัญต่อการสร้างสายใยทางสังคมของคนในท้องถิ่น โดยมีจุดยืนในการนำเสนอ บทความที่เชื่อว่าความรู้เรื่องความเชื่อและการนับถือผู้มีอำนาจทางศาสนาของชุมชนทุ่งหลวง ไม่ได้มีความหมายและมีรูปแบบที่ตายตัว (Stereotype) หรือกล่าวอีกนัยหนึ่งก็คือ ความเชื่อและการนับถือผู้มีอำนาจทางสังคมไม่ได้เป็นความรู้แบบวัตถุวิสัย (Objective Knowledge) แต่ทว่า

ความเชื่อและการนับถือผู้มีอำนาจทางสังคม ดำรงอยู่ท่ามกลางการสร้างสรรคความรู้ของมนุษย์ที่เป็นอัตวิสัย (Subjective Knowledge) ขณะเดียวกันความรู้ของความเชื่อและการนับถือผู้มีอำนาจทางสังคมท้องถิ่น ถูกสร้างขึ้นร่วมกันของผู้คนหลากหลายในสังคม (Intersubjectivity) ดังนั้นความรู้ที่ว่าจึงถูกสร้างขึ้นในแต่ละสภาวะการณ์ และสามารถดำรงอยู่ได้ภายใต้การรับรู้ และความเคลื่อนไหวอย่างหลากหลายด้วย และที่สำคัญพระพุทธศาสนาเป็นสถาบันทางสังคมที่เอื้ออำนวยให้สังคมดำรงอยู่อย่างเป็นปึกแผ่นมั่นคงมาตั้งแต่อดีตถึงปัจจุบัน ในทำนองเดียวกันสังคมก็ได้อุปถัมภ์และส่งเสริมให้ศาสนามีความเจริญ และเป็นที่ยอมรับนับถืออย่างกว้างขวาง มีวัดและพระสงฆ์ทำหน้าที่สนับสนุนการเมือง เศรษฐกิจ วัฒนธรรมและค่านิยมให้ตอบสนองวัตถุประสงค์ของสังคมและให้เกิดประโยชน์ต่อประชาชน (นิพนธ์ ศิริธร, 2555) การทำให้สถาบันทางสังคมมีความเข้มแข็งและอยู่รอดจนถึงปัจจุบันนี้ ต้องมีองค์ประกอบและปัจจัยสำคัญคือบุคคลและกลุ่มบุคคล ซึ่งบุคคลมีความสำคัญอย่างมาก ในการรวมคนในสังคมหรือท้องถิ่นให้มีความเชื่อมโยงและผูกพันกันเป็นสายใยของชุมชน

สำหรับแหล่งข้อมูลในการเขียนบทความนี้ผู้ศึกษาอาศัยข้อมูลจากเอกสารมูขปาฐะและหลักฐานที่เป็นลายลักษณ์อักษร ได้ทำการลงพื้นที่เก็บข้อมูลจากผู้คนที่อยู่ในยุคร่วมสมัย และศึกษาจากคำบอกเล่าจากรุ่นสู่รุ่นของบุคคลในท้องถิ่น ตลอดจนเอกสารทุติยภูมิจากสำนักงานเทศบาลตำบลทุ่งหลวง อำเภอเวียงสระ จังหวัดสุราษฎร์ธานี หอสมุดประชาชนสุราษฎร์ธานี และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

โครงสร้างทางสังคมของสถาบันศาสนากับการดำรงอยู่ในทุ่งหลวง

สังคมไทยเป็นสังคมที่มีโครงสร้างทางสังคมเช่นเดียวกับสังคมอื่น ๆ ทั่วไป ทั้งนี้กลุ่มทางสังคมและสถาบันสังคมนวมตัวก็จะกลายเป็นรัฐ การที่สังคมไทยมีการเปลี่ยนแปลงทางสังคมมาโดยตลอด ทั้งที่เป็น การเปลี่ยนแปลงที่ไม่มีแบบแผนและมีแบบแผน ซึ่งทั้งสองแบบก่อให้เกิดทั้งผลดีและผลเสียขึ้นในสังคมไทย โดยผลเสีย พบว่า กระบวนการของความเปลี่ยนแปลงดังกล่าว ก่อให้เกิดผลต่อสังคมไทย และจำเป็นอย่างยิ่งที่สมาชิกทุกคนในสังคมไทยต้องให้ความร่วมมือในการร่วมแก้ไขปัญหาร่วมกัน โดยสถาบันทางสังคมเป็นตัวขัดเกลาและสร้างบรรทัดฐานทางสังคมเพื่อให้คนปฏิบัติตาม นอกจากนี้สถาบันจะทำหน้าที่ช่วยสนองความต้องการให้แก่สมาชิกในสังคมเพื่อให้ใช้ชีวิตอยู่ในสังคมด้วยความปกติสุข สอดคล้องกับแนวคิดของ เดอร์ไคม์ (Durkheim, 1947) นักสังคมวิทยาได้ศึกษาทฤษฎีทางสังคมวิทยา โดยอธิบายถึงการมีปฏิสัมพันธ์ทางสังคมที่เป็นความจริงทางสังคม เขาเชื่อว่าสังคมมีแก่นแท้ของตัวเอง ความจริงทางสังคมเป็นการแสดงออกแบบหมู่คณะ หรือ Collective Representations เป็นการแสดงออกของจิตสำนึกรวมหมู่ หรือจิตใจของหมู่คณะต้นกำเนิดของศาสนา ทั้งนี้ความคิดของเดอร์ไคม์ เกิดขึ้นจาก

พิธีกรรมทางสังคมที่กระทำต่อบุคคล ซึ่งอธิบายว่า “คนที่ได้รับความเจริญ” (เช่น ชนพื้นเมืองหรือคนพื้นบ้าน) จะมีประสบการณ์เกี่ยวกับการประกอบพิธีกรรมและมีความสุข ความแจ่มใส เมื่อได้ทำกิจกรรมกับเพื่อนฝูง ประสบการณ์นี้แสดงให้เห็นว่าศาสนามีโครงสร้างอันสลับซับซ้อน โดยโครงสร้างทางความเชื่อนั้นมีอำนาจบางอย่างอยู่นอกตัวตนของมนุษย์ เมื่อพิธีกรรมเสร็จสิ้นคนจำนวนมากก็แยกย้ายเพื่อไปทำกิจกรรมในชีวิตประจำวันตามปกติ ซึ่งเดอว์โคม ได้แบ่งโลกในชีวิตประจำวัน (Profane) กับโลกศักดิ์สิทธิ์ (Sacred) ออกจากกัน โดยโลกในชีวิตประจำวันเป็นโลกของการทำงานแบบจำเจและมีความสกปรก ส่วนโลกศักดิ์สิทธิ์จะเกิดในพิธีกรรม มีความสะอาดบริสุทธิ์และมีอำนาจ ในพิธีกรรมจะมีความรู้สึกแบบแจ่มใสเบิกบาน รูปปั้นศักดิ์สิทธิ์ในพิธีกรรมหรือ โทเทม จะเป็นสัญลักษณ์ของอำนาจและทำให้เกิดความรู้สึกเบิกบาน โทเทมเป็นสัญลักษณ์ของการรวมกลุ่มและความเป็นปึกแผ่นของสังคม ซึ่งจะเกิดในพิธีกรรม

ทั้งนี้สถาบันทางศาสนาเป็นสถาบันมีความสำคัญในทุก ๆ สังคม ซึ่งศาสนา (Religion) เป็นคำที่ยากต่อการนิยามให้ครอบคลุมคุณลักษณะของศาสนาที่อยู่มากมายในโลก แต่เป็นที่เข้าใจกันว่าศาสนานั้นล้วนเกี่ยวข้องกับระบบความเชื่อ พิธีกรรม การปฏิบัติและการเคารพบูชาที่มุ่งไปยังเป้าหมายสูงสุดของแต่ละศาสนา เช่นพระเจ้าที่สูงสุด สัญลักษณ์ และหลักธรรมคำสอน เป็นต้น เท่าที่ผ่านมามีผู้พยายามให้ความหมายศาสนาเอาไว้ที่น่าสนใจ เดือน คำดี (2541) ได้กล่าวถึงศาสนา หมายถึง ลัทธิความเชื่อถือของมนุษย์ อันมีหลักคือแสดงกำเนิดและสิ้นสุดลงของโลก เป็นต้น ส่วนสมเด็จพระญาณสังวร สมเด็จพระสังฆราชสกลมหาสังฆปริณายก (อ้างถึงใน เดือน คำดี, 2541) ทรงให้ความหมายว่า ศาสนา มีความหมายสรุปได้ เป็น 2 นัย คือ (1) คำสั่งสอน (2) การปกครอง และพระพรหมคุณาภรณ์ (ประยुทธ ปยุตโต) (อ้างถึงใน เดือน คำดี, 2541) ให้นิยามว่า ศาสนา คือ คำสอน คำสั่งสอน ปัจจุบันใช้หมายถึงลัทธิความเชื่อถืออย่างหนึ่ง ๆ พร้อมด้วยหลักคำสอน ลัทธิพิธี องค์การ และกิจการทั่วไปของหมู่ชนผู้นับถือลัทธิความเชื่อถืออย่างนั้น ๆ ทั้งหมด สำหรับนักมานุษยวิทยาอย่าง เดอว์โคม ก็ให้คำจำกัดความต่อศาสนาไว้ว่า ศาสนา คือระบบรวมว่าด้วยความเชื่อและการปฏิบัติเพื่อการความสัมพันธ์ในสิ่งศักดิ์สิทธิ์ (ภัทรพร สิริกาญจน์, 2540) จากความหมายที่หลากหลายพบว่า ศาสนา จากมุมมองมีความเหมือนกัน ในเรื่องของลัทธิความเชื่อและการสั่งสอน เป็นต้น

กลุ่มสังคมในสถาบันศาสนา ที่สำคัญได้แก่ คณะสงฆ์ และกลุ่มผู้ปฏิบัติธรรม โดยมีตำแหน่งหรือสถานภาพทางสังคมต่าง ๆ กัน ต่างมีบทบาทหน้าที่เกี่ยวข้องสัมพันธ์กันตามสถานภาพทางสังคมดังกล่าว (คันสนีย์ จันทรานุภาพ, 2555) ทั้งนี้พระพุทธศาสนาเป็นสถาบันสังคมที่เอื้ออำนวยให้สังคมดำรงอยู่อย่างเป็นปึกแผ่นมั่นคงมาตั้งแต่อดีตถึงปัจจุบัน ในทางเดียวกันสังคมก็ได้อุปถัมภ์และส่งเสริมให้ศาสนามีความเจริญ และเป็นที่ยอมรับนับถืออย่างกว้างขวาง มีวัดและพระสงฆ์ทำหน้าที่สนับสนุนการเมือง เศรษฐกิจ วัฒนธรรมและค่านิยม

ให้ตอบสนองวัตถุประสงค์ของสังคมและให้เกิดประโยชน์ต่อประชาชน (นิพนธ์ ศิริธร, 2555) ซึ่งแบบแผนพฤติกรรมในการประพฤติปฏิบัติตนของสมาชิก โดยทั่วไปแบบแผนพฤติกรรมในการปฏิบัติของสมาชิกในสังคม ย่อมเป็นไปตามหลักธรรมของศาสนาที่ตนนับถือ และเป็นไปตามประเพณีทางศาสนานั้น ๆ กิจกรรมของประเพณีทางศาสนามีความสำคัญในการสร้างความรู้สึกเป็นอันหนึ่งอันเดียวกันของสมาชิกในสังคม สัญลักษณ์และค่านิยม สัญลักษณ์ของสถาบันศาสนาย่อมแตกต่างกันไปตามศาสนาที่สมาชิกยอมรับนับถือ สำหรับค่านิยมของสถาบันศาสนาย่อมแตกต่างกันไปตามหลักของศาสนานั้น ๆ

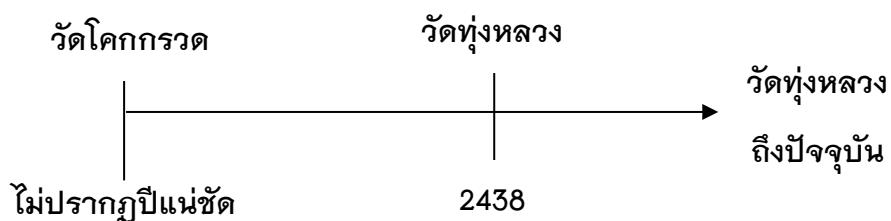
ทุ่งหลวง เป็นเขตปกครองหนึ่งมีฐานะเป็นตำบลที่อยู่ภายใต้การปกครองของอำเภอเวียงสระ จังหวัดสุราษฎร์ธานี ซึ่งในอดีตที่ยังไม่มีการตั้งอำเภอเวียงสระ ตำบลทุ่งหลวง อยู่ภายใต้การปกครองของอำเภอบ้านนาสาร และในอดีตอำเภอบ้านนาสาร มีชื่อเสียงอย่างมากในการสร้างอัตลักษณ์และการอยู่ร่วมกันของคนในชุมชน โดยเฉพาะอย่างยิ่งความเชื่อในความศักดิ์สิทธิ์ของหลวงพ่อบีเยมแห่งวัดทุ่งหลวง ภูมิปัญญาท้องถิ่นในวัฒนธรรมและความเชื่อ การบูชาเทวดา การทำข้าวหลาม การฝึกวิชานวดแผนโบราณ เป็นต้น นอกจากนี้บ้านนาสารเป็นเมืองสำคัญทางตอนใต้ของจังหวัดสุราษฎร์ธานี แต่หลังจากที่ทางการได้มีการแยกและจัดตั้งอำเภอใหม่ ยกฐานะบริเวณตำบลบ้านลือรวมไปถึงตำบลเหนือคลอง ตำบลเขานิพนธ์ ตำบลคลองฉนวน ตำบลเมืองเวียง และตำบลทุ่งหลวง ให้มีฐานะเป็นอำเภอหนึ่งของจังหวัดสุราษฎร์ธานี โดยใช้ชื่อว่า อำเภอเวียงสระ เมื่อยกฐานะแล้ว ทำให้อำเภอเวียงสระ มีความเจริญและพัฒนาการทางสังคม เศรษฐกิจ และวัฒนธรรมก้าวหน้า กว่าอำเภอบ้านนาสารอย่างมาก (อำเภอเวียงสระ, 2559) เมื่อเปรียบเทียบจากการโยกย้ายของประชากรและการเข้ามาของแรงงาน เมื่อพิจารณาข้อมูลที่ได้จากการลงพื้นที่ศึกษายังสำนักงานแรงงานจังหวัดสุราษฎร์ธานี และข้อมูลทางตัวเลขเศรษฐกิจ พบว่าอำเภอเวียงสระมีรายได้เฉลี่ยในระดับมาก คิดเป็น 15,000 บาท ถึง 20,000 บาท ต่อครัวเรือน และมีอัตราแรงงานต่างชาติ เช่น พม่า และลาว เข้ามาอาศัยอยู่มากกว่าพื้นที่อื่น ๆ (สำนักงานแรงงานจังหวัดสุราษฎร์ธานี, 2559) เมื่อผู้ศึกษาพิจารณาเจาะจงพื้นที่ตำบลหรือชุมชนในอำเภอเวียงสระ พบว่าส่วนใหญ่ตำบลทุ่งหลวงมีจำนวนตัวเลขและประชากรอพยพมาอาศัยและทำมาหากินเฉลี่ยปีละ 2,000 คน (เทศบาลตำบลทุ่งหลวง, 2559) เมื่อผู้ศึกษาสัมภาษณ์ข้อมูลจากนายกเทศมนตรีเทศบาลตำบลทุ่งหลวง (สมศักดิ์ นวลแก้ว, ผู้ให้สัมภาษณ์) ซึ่งเป็นผู้นำท้องถิ่น โดยได้ข้อมูลว่า “ตำบลทุ่งหลวง เป็นตำบลที่มีการบริหารจัดการที่ได้รับการยกฐานะเป็นเทศบาล อยู่ภายใต้การดูแลขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในแต่ละปี มีรายได้เพื่อมาพัฒนาท้องถิ่นจำนวนมาก เช่น รายได้จากการจัดงานและรายได้จากการสมโภชงานวัดทุ่งหลวงประจำปี 2559 คิดเป็น 1,018,273 บาท เพิ่มขึ้นในปี 2560 คิดเป็น 1,286,109 บาท และการจัดงานกีฬา ณ โรงเรียนวัดทุ่งหลวง เฉลี่ยเป็นปีละ 150,000 บาท นอกจากนี้ได้รับเงินสนับสนุนจากชุมชนต่าง ๆ

ในเขตตำบลทุ่งหลวง 16 ชุมชน รวมถึงวัดทุ่งหลวง ซึ่งวัดทุ่งหลวงเป็นสถาบันทางศาสนาที่เป็นจุดยึดเหนี่ยวคนในสังคมและท้องถิ่นให้รวมตัวกันอย่างสงบสุข ทั้งนี้เป็นเพราะบารมีของหลวงพ่อบุญม อินทสุวรรณโณ ที่เป็นพระอาจารย์ ที่ได้รับการยกย่องจากประชาชนทั่วไปทั้งใกล้และไกล”

ภาพที่ 1 บรรยากาศวัดทุ่งหลวง

วัดทุ่งหลวงเป็นสถานที่สำคัญทางศาสนาที่ถูกสร้างขึ้นมาเมื่อหลายร้อยปีล่วงมาแล้ว และปรากฏหลักฐานเด่นชัด เมื่อร้อยกว่าปีที่ผ่านมา ตามหลักฐานของผู้ศึกษาตามหนังสือท่องเที่ยวประวัติศาสตร์ท้องถิ่นทุ่งหลวงที่จัดทำขึ้นโดยสำนักงานเทศบาลตำบลทุ่งหลวงร่วมกับอำเภอเวียงสระ พบว่า “วัดทุ่งหลวง เดิมเป็นวัดร้าง ชาวบ้านในละแวกนั้นเรียกกันว่าวัดโคกกรวด ตามคำบอกเล่าของคนเฒ่าคนแก่ วัดโคกกรวดนี้สร้างโดยพ่อท่านดำ แต่จะเป็นด้วยสาเหตุอันใดไม่แน่ชัด วัดโคกกรวดนี้กลับต้องกลายสภาพเป็นวัดร้างอยู่นานหลายปี ต่อมาหลวงพ่อบุญมได้บูรณะวัดนี้ใหม่และเปลี่ยนชื่อเป็น วัดทุ่งหลวง ต่อมาได้มีการแต่งตั้งให้หลวงพ่อบุญมเป็นเจ้าอาวาสปกครองวัดทุ่งหลวงแห่งนี้ และเนื่องจากหลวงพ่อบุญมเป็นพระที่มีวัตรปฏิบัติงดงาม เป็นพระนักพัฒนา และมีความสามารถ รอบรู้วิชาโหราศาสตร์และไสยศาสตร์ ทำให้มีผู้เลื่อมใสศรัทธา มีลูกศิษย์ลูกหาเป็นจำนวนมากทำให้วัดทุ่งหลวงเริ่มเป็นที่รู้จักและมีความรุ่งเรืองขึ้นเป็นลำดับ” (เทศบาลตำบลทุ่งหลวง, 2558) ดังแผนภาพ Timeline แสดงการเปลี่ยนแปลงของวัดทุ่งหลวง

ภาพที่ 2 ลำดับการเปลี่ยนแปลงของวัดทุ่งหลวง

หลวงพ่อบิเญมกับการสร้างความเชื่อ ความศรัทธาแก่ชุมชน

หลวงพ่อบิเญม อินทสุวรรณโณ อดีตเป็นเจ้าอาวาสวัดทุ่งหลวง อำเภอเวียงสระ จังหวัดสุราษฎร์ธานี หลวงพ่อบิเญม ชื่อเดิมของท่าน คือ บิเญม นามสกุล ช่วยบำรุง เป็นบุตรคนที่ 3 ของท่านหมื่นไกร (เกลี้ยง) กับคุณแม่ทิม ช่วยบำรุง ท่านเกิดที่บ้านโคกกรวด ตำบลทุ่งหลวง อำเภอบ้านนาสาร (ปัจจุบัน คือ อำเภอเวียงสระ) จังหวัดสุราษฎร์ธานี เกิดวันศุกร์ เดือน 7 ปีมะเส็ง พ.ศ. 2412 โยมบิดาชื่อนิเญม ไยมมารดาชื่อนิเญม นามสกุล ช่วยบำรุง เป็นคนพื้นเพเดิมบ้านโคกกรวด ตำบลทุ่งหลวง ท่านเป็นบุตรคนที่ 3 ของพี่น้องทั้งหมด 4 คน ท่านมีพี่ชาย 2 คน คือ นายแสง ช่วยบำรุง และนายเสม ช่วยบำรุง และมีน้องชาย 1 คน คือนายสั่ม ช่วยบำรุง เมื่ออายุ 17 ปี ได้บรรพชา ณ วัดเวียงสระ และเมื่ออายุ 20 ปี ได้อุปสมบท ณ วัดหาดสูง ตำบลไม้เรียง อำเภอนาวัง จังหวัดนครศรีธรรมราช มีหลวงปู่กราย คงคาสุวรรณโณ เจ้าอาวาสวัดหาดสูงในสมัยนั้น เป็นพระอุปัชฌาย์ ได้รับฉายาว่า อินทสุวรรณโณ (วัดทุ่งหลวง, 2558)

หลวงพ่อบิเญมได้เดินทางไปจังหวัดนครศรีธรรมราช เพื่อศึกษาพระธรรมวินัยที่จังหวัดนครศรีธรรมราชระยะเวลาหนึ่งและได้ศึกษาวิชา คาทาอาคมของสำนักเขาอ้อ ที่จังหวัดพัทลุง ซึ่งสำนักเขาอ้อเป็นสำนักวิชาที่ล่ำลือมากที่สุดของภาคใต้ และหลังจากนั้นได้เมื่อสำเร็จวิชาความรู้ในสำนักเขาอ้อ จังหวัดพัทลุง ก็ได้เดินทางกลับมายังจังหวัดสุราษฎร์ธานี และจำพรรษา ณ วัดโคกอินทนิล ประมาณ 8 พรรษา จึงได้บูรณปฏิสังขรณ์วัดโคกกรวด ซึ่งร้างอยู่ในขณะนั้น โดยเริ่มสร้างสำนักสงฆ์บ้านโคกกรวดขึ้นมาใหม่ ในปีประมาณ 2438 เป็นพัทธสีมา เป็นวัดทุ่งหลวง ในอดีตนั้นวัดทุ่งหลวงมีพื้นที่กว้างใหญ่มาก ซึ่งวัดทุ่งหลวงในอดีตมีพื้นที่บริเวณกว้างและโรงเรียนวัดทุ่งหลวงที่นักเรียนใช้เรียนอยู่ในปัจจุบัน ในอดีตที่ผ่านมาบริเวณนี้เป็นพื้นที่ของวัดทุ่งหลวงมาก่อน และในช่วงปีพุทธศักราช 2440 พระอธิการบิเญม ได้เปิดสอนหนังสือแก่ราษฎรในบริเวณนั้น และทำให้ได้รับความสนใจจากชาวบ้านตำบลทุ่งหลวงจำนวนมาก ทำให้ท่านมีแนวคิดในการแบ่งอาณาบริเวณวัดทุ่งหลวง จัดการศึกษาให้กับชาวบ้านให้มีความรู้ (นายเดช (นามสมมติ).2559) ทั้งนี้ท่านได้เป็นผู้จัดการศึกษาด้วยตนเองและให้นายอื่น (ไม่ทราบนามสกุล) ดำรงตำแหน่งครูใหญ่คนแรกของโรงเรียนวัดทุ่งหลวง และท่านได้คอยสนับสนุนทางการศึกษาทำให้โรงเรียนวัดทุ่งหลวงมีความเจริญก้าวหน้ามาถึง 121 ปี (วัดทุ่งหลวง, 2557)

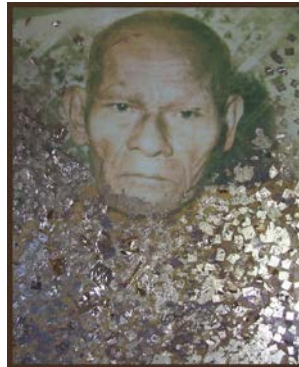
นอกจากนี้นายน้อย (นามสมมติ) อายุ 90 ปี อดีตข้าราชการครูบำนาญ และอดีตสมาชิกสภาจังหวัดสุราษฎร์ธานี เขตอำเภอเวียงสระ ได้กล่าวถึงวัดทุ่งหลวงว่าในอดีตชื่อ “วัดโคกกรวด” เป็นวัดร้าง หลวงพ่อบิเญมได้เข้ามาบูรณะ และเปลี่ยนชื่อจากวัดโคกกรวด เป็น “วัดทุ่งหลวง” เนื่องจากบริเวณตั้งวัด ชาวบ้านส่วนใหญ่เรียกชื่อว่าบ้านทุ่งหลวง วัดก็ตั้งอยู่ริมนาทุ่งหลวง ตำบลที่ตั้งวัดก็ตำบลทุ่งหลวง เลยเปลี่ยนชื่อวัดโคกกรวด เป็น วัดทุ่งหลวง ตั้งแต่นั้นมาวัดทุ่งหลวงสมัยนั้นเจริญมาก เพราะการปฏิบัติตนของหลวงพ่อบิเญมเป็นพระที่มีจริยวัตร

ทั้งดงาม เป็นพระนักพัฒนา มีความคิดอ่านหลักแหลมยาวไกล และที่สำคัญท่านมีความเชี่ยวชาญวิชาโหราศาสตร์และไสยศาสตร์ ทั้งนี้นายเขียว ยืนยันและเชื่อว่า หลวงพ่อเปี่ยม สำเร็จวิทยาย่นระยะทาง เมื่อภารกิจไม่รัดตัวท่านจะออกธุดงค์ไปทั่วทุกภูมิภาคของประเทศไทย ธุดงค์ไปอย่างกุ่มและหลวงพระบาง สมนหาธรรมกับพระเกจิที่นั่น ๆ อยู่บ่อย โดยใช้เวลาครั้งละ 5-10 วัน ซึ่งสมัยนั้นเป็นการเดินเท้าเป็นส่วนใหญ่ หากไม่สำเร็จวิทยาย่นระยะทางยอมทำไม่ได้ และในสมัยนั้นผู้ที่มีความรู้ด้านนี้มีอยู่จริง อีกอย่างหลวงพ่อเปี่ยมไม่เคยเปียกฝน หากไม่ใช้วันพระ หลวงพ่อจะออกบิณฑบาตทุกวัน วันไหนฝนตก หลวงพ่อให้ศิษย์ที่ช่วยถือปิ่นโตเกาะชายจีวร แล้วออกบิณฑบาตตามปกติ จีวรท่านไม่เคยเปียกฝน ศิษย์ที่ถือปิ่นโตก็ไม่เปียก จะเปียกและเลอะดินโคลนบ้างก็มีเพียงเท้าเท่านั้น ชาวบ้านที่เคารพนับถือหลวงพ่อ และนิยมวิชาไสยศาสตร์ จึงฝากบุตรหลานให้มาศึกษาเล่าเรียนกับหลวงพ่อเป็นจำนวนมาก วัดทุ่งหลวงจึงเป็นศูนย์กลางด้านการศึกษา เป็นสำนักเรียนที่มีชื่อเสียงโด่งดัง แม้แต่คนต่างถิ่นก็ยังตื่นตื่นเดินทางส่งบุตรหลานมาบวชเรียนที่วัดทุ่งหลวง “สมัยนั้นเป็นวัดบ้านป่า แต่มีพระเณรและศิษย์วัดเป็นร้อย มากกว่าวัดในเมืองเสียอีก” (นายน้อย (นามสมมติ), 2559) ซึ่งหลวงพ่อเปี่ยมเป็นพระยุคก่อนพ่อท่านคล้าย วาจาสิทธิ์ เป็นพระที่นำเคารพยกย่องอย่างมาก จนพ่อท่านไปหาท่านบ่อย และพ่อท่านคล้ายก็ยกย่องพ่อท่านเปี่ยม เหยียญพ่อท่านเปี่ยม วัดทุ่งหลวงสร้างน้อยมีออกไม่กี่ครั้ง แต่น้อยคนรู้ถึงพระพุทธรูปของพ่อท่านเปี่ยม เล่ากันว่าเหยียญพ่อท่านเปี่ยมสามารถทำน้ำมนต์ได้ ใครกำงปลาติดคอ ก็ใช้เหยียญพ่อท่านเปี่ยม กำงปลานั้นก็หายปลิดทิ้ง” (นางจัน (นามสมมติ), 2559)

นอกจากนี้เหตุการณ์ที่หลวงพ่อเปี่ยม อินทสุวรรณโณ สามารถย่นระยะทางได้ โดยท่านได้เล่าว่าครั้งหนึ่งเกิดเหตุการณ์ทางธรรมชาติ (ฝนตก) ตลอดการเดินทางไปบ้านส้อง (ซึ่งปัจจุบันคืออำเภอเวียงสระ) โดยหลวงพ่อเปี่ยมเดินทางไปพร้อมกับคณะชาวบ้าน ระหว่างการเดินทางจากทุ่งหลวงนั้นบังเกิดเหตุการณ์ ฝนตกลงมาทำให้ชาวบ้านต้องวิ่งไปหลบฝนข้างทาง จากนั้นชาวบ้านเห็นหลวงพ่อเปี่ยมเดินต่อไป เลยนินมดให้หลวงพ่อกลับมาหลบฝนก่อน แต่หลวงพ่อกลับตอบไปว่า “ไหนว่าฝนตก เห็นหลวงพ่อไม่เปียกเลย” เมื่อชาวบ้านเห็นก็ประหลาดใจว่าหลวงพ่ออยู่นอกบริเวณที่หลบฝน ทำไมจึงไม่เปียกเลยสักนิด และทำไมหลวงพ่อเดินทางต่อไปและถึงบ้านส้องในเวลาสั้น ๆ ซึ่งเร็วกว่าระยะทางที่คนทั่วไปจะเดินได้ และอีกเหตุการณ์หนึ่งมีชาวบ้านที่ขโมยขนเหล่าเถื่อน ผ่านหน้าหลวงพ่อเปี่ยม จากนั้นท่านก็ทักขึ้นมานั่นอะไร แต่ชาวบ้านทั้งสองกลับโกหกไม่พูดความจริง โดยบอกว่าเป็นน้ำเปล่า ท่านก็ขานรับว่าน้ำเปล่านะ เมื่อชาวบ้านไปถึงที่หมายปลายทางและได้เปิดดู ปรากฏว่าตกใจอย่างมาก และนึกขึ้นได้ว่าหลวงพ่อแสดงอิทธิฤทธิ์แล้ว (นายบ่าว (นามสมมติ), 2559)

ทั้งนี้ตลอดระยะเวลาที่หลวงพ่อเปี่ยม อินทสุวรรณโณ ได้ตั้งโรงเรียนวัดทุ่งหลวงแล้วนั้น ท่านได้ฝึกวิชาจนมีความรู้ทางภาษาศาสตร์ ซึ่งสามารถแปลภาษาจากอักษรขอม และเวทมนตร์ต่าง ๆ

ตลอดจนคาถาอาคมต่าง ๆ ตลอดจนยังเชี่ยวชาญเรื่องโหราศาสตร์และเชี่ยวชาญการอยู่ยงคงกระพัน ซึ่งเป็นวิชาที่ท่านหลวงพ่อบได้รับการฝึกฝนจากสำนักเขาอ้อ

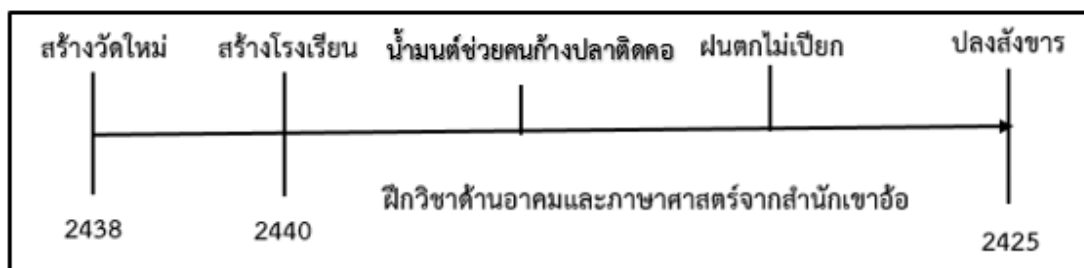
ภาพที่ 3 พระอธิการเปี่ยม อินทสุวรรณโณ แห่งวัดทุ่งหลวง

จากการศึกษา ผู้ศึกษาสามารถอธิบายโครงสร้างที่ประกอบขึ้นและสร้างความเป็นอัตลักษณ์ (Identity) ของหลวงพ่อบเปี่ยม อินทสุวรรณโณ ในการสร้างความเป็นปึกแผ่นโดยให้คนในท้องถิ่น เกิดศรัทธาต่อตัวท่าน ได้แก่ 1) การเป็นพระนักพัฒนา เช่น ทำการบูรณะวัดโคกกรวด ที่มีสภาพทรุดโทรมกลับมาให้อยู่ในสภาพดียิ่งขึ้น การพัฒนาการศึกษา โดยการจัดตั้งโรงเรียนวัดทุ่งหลวง เพื่อให้คนในท้องถิ่นได้มีความรู้และวิชาติดตัวในการดำเนินชีวิต เป็นต้น 2) การเป็นพระนักปฏิบัติ เช่น การเคร่งครัดในศีลธรรม การประกอบศาสนกิจไม่ขาด การสั่งสอนศิษย์ให้รู้ผิดชอบชั่วดี ให้รู้รักสามัคคีกันและเป็นปึกแผ่น เป็นต้น 3) การเป็นพระโหราศาสตร์ เช่น การมีวาจาที่ศักดิ์สิทธิ์ การฝึกวิชาอาคมเพื่อนำอาคมมาพัฒนาท้องถิ่นทุ่งหลวง ดังอธิบายมาแล้วข้างต้น สิ่งเหล่านี้ที่ผู้ศึกษาได้วิเคราะห์และกล่าวถึงได้สะท้อนให้เห็นในเหตุการณ์จากการสัมภาษณ์ โดยการศึกษาได้นำแนวคิดของอีมิล เดอร์ไคม์ (Emile Durkheim) นักสังคมวิทยาชาวตะวันตก ได้อธิบายความเป็นปึกแผ่น แบบกลไก (Mechanical Solidarity) เกิดขึ้นในสังคมแบบดั้งเดิมที่มีโครงสร้างทางสังคมแบบง่าย ๆ ไม่สลับซับซ้อน ภายในสังคมมีการแบ่งแยกกันน้อย สมาชิกในสังคมมีความผูกพันต่อกันอย่างแน่นแฟ้นและด้วยความจริงใจต่อกัน สมาชิกในสังคมมีความรู้สึกเป็นน้ำหนึ่งใจเดียวกัน (Henslin, 1993)

ถึงแม้หลวงพ่อบเปี่ยมจะมรณภาพมากกว่า 50 ปี แต่ความศรัทธาชาวเวียงสระมิเคยเสื่อมคลาย แม้แต่น้อย ทุกวันที่ 1 เมษายน ของทุกปี ชาวเวียงสระ ไม่ว่าจะอยู่ ณ แห่งไหนใด จะกลับมาร่วมพิธีรดน้ำขอพรรูปหล่อหลวงพ่อบเป็นประจำ หากปีไหนไม่สามารถมาร่วมในวันนี้ได้ ก็จะมีโอกาสมาในวันอื่นอย่างน้อยปีละ 1 ครั้ง มิเคยขาด ซึ่งพิธีนี้ถือได้ว่าเป็นการร่วมแรงร่วมใจกันจัดขึ้นของผู้ที่เคารพนับถือหลวงพ่อบ แต่ปัจจุบันเทศบาลตำบลทุ่งหลวง โดยการนำของนายกเทศมนตรี นายสมศักดิ์ นวลแก้ว ได้เข้ามาเป็นเจ้าภาพให้การสนับสนุนทั้งงบประมาณ และบุคลากรอำนวยความสะดวก

ความสะดวกแก่ผู้ที่เข้าร่วมพิธี ในวันนี้ นอกจากได้จัดพิธีรดน้ำขอพรรูปหล่อหลวงพ่อบุญแล้ว ยังมีพิธีบรรพชาอุปสมบทพระภิกษุสามเณรภาคฤดูร้อน และบวชธรรมจาริณี เจริญพระเกียรติ สมเด็จพระกนิษฐาธิราชเจ้า กรมสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารีเนื่องในวโรกาสวันคล้ายวันพระราชสมภพ 2 เมษายน รวมทั้งเปิดโอกาสให้ผู้ที่มาร่วมพิธี ได้เข้าบูชาวัตถุมงคลหลวงพ่อบุญในราคาสมนาคุณพิเศษ ชาวอำเภอเวียงสระและอำเภอใกล้เคียงจึงมาร่วมพิธีนับหมื่นคน

จากเหตุการณ์ต่างที่เกิดขึ้นผู้ศึกษาสามารถอธิบายโดยใช้ลำดับการณผ่าน Timeline เพื่อให้ผู้ศึกษาเข้าใจในการเกิดเหตุการณ์ต่าง ๆ ที่ชัดเจนมากยิ่งขึ้น ดังนี้

ภาพที่ 4 ลำดับเหตุการณ์เกี่ยวกับหลวงพ่อบุญ

ภาพที่ 5 งานพิธีรดน้ำหลวงพ่อบุญ วัดทุ่งหลวง

การดำรงอยู่ของความเชื่อ ความศรัทธาของคนในชุมชนที่มีต่อหลวงพ่อบุญ

การดำรงอยู่ของความเชื่อ ความศรัทธาของคนในชุมชนที่มีต่อหลวงพ่อบุญ เป็นพลังที่สร้างความเป็นปึกแผ่นทางสังคม (Social Cohesion) เป็นกระบวนการที่เชื่อมโยงหน่วยย่อยต่าง ๆ ของสังคมไว้ด้วยกัน ไม่ให้สังคมแตกแยกสลายไป โดยเฉพาะในยามที่สังคมมีปัญหาหรือเผชิญกับวิกฤติ บางองค์การทางสังคมอาจดำรงอยู่ได้โดยมีความเป็นปึกแผ่นเพียงเล็กน้อย เช่น คาถา เวทมนตร์ อาคม การปฏิบัติตน และการใช้วาจาจากกล่าวเตือนและชี้แนะการปฏิบัติตนของชาวบ้าน

ของหลวงพ่อบุญม อินทสุวรรณโณ แห่งวัดทุ่งหลวง ซึ่งอาศัยการใช้การควบคุมด้วยวิชาอาคม ในทางที่ดีแก่ชาวบ้านเป็นหลัก อย่างไรก็ตามเมื่อความเป็นปึกแผ่นถูกพัฒนาและดำรงอยู่ ชุมชน และท้องถิ่นมีความเป็นเอกภาพและความเข้มแข็งภายในและจะมีเสถียรภาพและมีประสิทธิภาพ มากยิ่งขึ้น ซึ่ง คันสนีย์ จันทรอานุกาฬ (2556) ได้อธิบายถึงประเภทของความเป็นปึกแผ่นทาง สังคมไว้ 2 ลักษณะ คือ 1) ความเป็นปึกแผ่นเชิงบรรทัดฐาน (Normative Cohesion) หรือที่ เดอร์ ไคม์ เรียกว่า ความเชื่อมโยงแน่นแบบจักรกล (Mechanical Solidarity) เป็นการเชื่อมโยงหน่วย ย่อย ๆ และสมาชิกของสังคมด้วยบรรทัดฐานทางศีลธรรม ค่านิยม ความเชื่ออย่างเดียวกันที่ ปลุกฝังลงไปยังหน่วยและสมาชิกของสังคม และ 2) ความเป็นปึกแผ่นเชิงหน้าที่ (Functional Cohesion) หรือที่เดอริคไคม์ เรียกว่า ความเชื่อแน่นแบบอินทรีย์ (Organic Solidarity) เป็นการ เชื่อมโยงหน่วยย่อย ๆ และสมาชิกของสังคมด้วยบทบาทหน้าที่ที่ต้องพึ่งพิงอาศัยกันและกัน

ทั้งนี้ เดอริคไคม์ (Durkheim, 1947) อธิบายว่า ความเชื่อแบบจักรกลมักปรากฏ แพร่หลายในสังคมขนาดเล็ก มีการจัดระเบียบอย่างเรียบง่าย และสมาชิกของสังคมมีลักษณะ คล้ายคลึงกัน ซึ่งความคิดหลักของเดอริคไคม์ กล่าวถึงความเป็นปึกแผ่นของสังคม ซึ่งจะเกิดขึ้น ได้สองแนวทางคือการร่วมมือกันทางสังคม แต่ออกัส คอหม์เรียกว่าสังคมแบบคงที่มากกว่า การเปลี่ยนแปลงไปเรื่อย ๆ ความคิดเกี่ยวกับสังคมของเดอริคไคม์ แตกต่างจากคาร์ล มาร์กซ์ (กาญจนา แก้วเทพ และสมสุข หินวิมาน, 2553) เพราะมาร์กซ์เชื่อว่าความเป็นปึกแผ่นทางสังคม จะหายไปเมื่อมีความขัดแย้งทางชนชั้น ส่วนเดอริคไคม์ เชื่อว่าสังคมจะค่อย ๆ เปลี่ยนไปเป็นสภาพ ที่กลมเกลียวแบบประสานงานกัน รัฐบาลจะทำหน้าที่จัดระเบียบสังคม คนแต่ละคนจะมีหน้าที่ ของตัวเอง ในการอธิบายความข้างต้นของเดอริคไคม์ ผู้ศึกษาชี้ให้เห็นว่าชุมชนหมู่บ้านของตำบล ทุ่งหลวง อำเภอเวียงสระ จังหวัดสุราษฎร์ธานี มีความเชื่อ ความศรัทธาในตัวบุคคลสำคัญของ ท้องถิ่น คือ หลวงพ่อบุญม อินทสุวรรณโณ เพราะทุกคนสร้างได้รับอิทธิพลจากแนวคิดและความเชื่อ ในการร่วมกันจัดระเบียบทางสังคม โดยการให้ความเชื่อความศรัทธาแก่ตัวบุคคล ส่งผลให้ การมีส่วนร่วมภายใต้วิธีการจัดงานประเพณีในช่วงปลายเดือนมีนาคมถึงต้นเดือนเมษายนจะมี คนจำนวนมากหลั่งไหลมาอยู่ที่ประดิษฐานบูชาของหลวงพ่อบุญม อินทสุวรรณโณ นอกจากนี้ ในท้องถิ่นทุ่งหลวงมีความเชื่อมโยงแน่นแบบอินทรีย์ กล่าวคือในท้องถิ่นตำบลทุ่งหลวง มีผู้คน ประกอบหลากหลายอาชีพ และแต่อย่างใดก็ดีในแต่ละอาชีพมีความเชื่อในตัวของหลวงพ่อบุญม เหมือนกัน โดยสะท้อนจากปรากฏการณ์ในแต่ละยุคสมัย ตั้งแต่หลวงพ่อบุญมยังคงมีชีวิตอยู่ จนถึงวาระสุดท้ายที่หลวงพ่อบุญมได้มรณภาพในที่สุด แต่อย่างไรก็ตามคุณงามความดีของหลวง พ่อบุญมถูกกล่าวขานแต่ละยุคสมัย ตามคำบอกเล่าของบรรพชนจากรุ่นสู่รุ่น เช่นการที่ลูกหลาน ในท้องถิ่นทุ่งหลวงก่อนจะเดินทางไปทำการสอบหรืออุปสมบท อีกทั้งขอให้หน้าที่การงานเจริญ

ก็จะสำเร็จตามปรารถนา และมีการเก็บในเวลาต่อมา ซึ่งการปฏิบัติดังกล่าวยังคงอยู่ตั้งแต่อดีตมาจนถึงปัจจุบัน

ทั้งนี้จากการศึกษาแนวความคิดของเดอร์ไคม์เชื่ออีกว่า สังคมจะมีวิวัฒนาการจากสังคมที่มีสังคมขนาดเล็กไปสู่สังคมที่มีขนาดใหญ่ จากสังคมที่มีการจัดระเบียบอย่างเรียบง่ายไปสู่สังคมที่มีการจัดระเบียบซับซ้อนมากขึ้น อาจจะเป็นเพราะคนที่มีอำนาจทางเศรษฐกิจสามารถและมีส่วนสำคัญในการกำหนดทิศทางการจัดงานเฉลิมฉลองและรดน้ำหลวงพ่อเปี่ยม ซึ่งเป็นงานประจำปีที่สามารถได้เข้าสู่ท้องถิ่น และมีการเงินสะสมมากเป็นลำดับต้น ๆ ของจังหวัดสุราษฎร์ธานี ก็ว่าได้ ซึ่งผู้ศึกษามองว่าประเด็นนี้ทำให้มองเห็นถึงกระบวนการทำงานตามโครงสร้างหน้าที่ของสังคม ที่สถาบันทางสังคมหรือสถาบันทางศาสนา เข้ามามีบทบาทของชุมชนหมู่บ้านในตำบลทุ่งหลวงและสร้างความเป็นหนึ่งเดียว โดยประสานผลประโยชน์ร่วมกัน เช่น การจัดงานประจำปี ณ วัดทุ่งหลวง ซึ่งส่วนตัวผู้ศึกษาได้เข้าไปศึกษาปรากฏการณ์เมื่อเดือนมีนาคม พุทธศักราช 2559 ทำให้ผู้ศึกษาได้เห็นภาพความเป็นหนึ่งภายใต้เงื่อนไข การจัดกิจกรรมบันเทิง และการรวมกันเป็นหนึ่ง ในชุมชนภายใต้บริบทของชุดความเชื่อ ความศรัทธาที่มีต่อหลวงพ่อเปี่ยม อินทสุวณโณ ซึ่งกาญจนาก้าวเทพ และสมสุข หินวิมาน (2553) ได้สรุปให้เห็นบทบาทหน้าที่สำคัญของกระบวนการดังกล่าว 3 ด้าน แต่ผู้ศึกษาได้นำเสนอเฉพาะประเด็นที่สอดคล้องกับสถานการณ์คือ หน้าที่ในการสร้างกลุ่มทางประวัติศาสตร์ (Historical Bloc) กล่าวคือ ในการครองความเป็นเจ้า จำเป็นต้องมีการสร้างพันธมิตรข้ามกลุ่มต่าง ๆ ทางสังคม (Social Groups) หรือกลุ่มทางประวัติศาสตร์ ซึ่งจะช่วยระดมความร่วมมือและสมานฉันท์จากคนกลุ่มอื่น ๆ หรือชนชั้นอื่น ๆ ที่มีสถานภาพเป็นกลุ่มทางประวัติศาสตร์ในหลาย ๆ ช่วงเงื่อนไขเวลา นอกจากนี้ในการศึกษาสอดคล้องกับแนวคิดของ อานันท์ กาญจนพันธ์ (2552) ได้อธิบายเกี่ยวกับการสร้างชาติหรือสังคม บนพื้นฐานของความเป็นอันหนึ่งอันเดียวกันภายใต้อัตลักษณ์ร่วมกัน ซึ่งในตำบลทุ่งหลวงนั้นมีลักษณะเป็นสังคมที่สอดคล้องกับทิศทางการศึกษากระบวนการทำให้กลายเป็นวัตถุ สิ่งของมีค่านิยมร่วมกัน ในประเด็นว่าด้วยสิ่งศักดิ์สิทธิ์ที่ชาวบ้านนับถือกลายเป็นสิ่งของ ซึ่งหลังจากหลวงพ่อเปี่ยมมรณภาพแล้วมีการจัดทำเหรียญและผ้ายันต์บูชา ซึ่งเป็นของที่ระลึกในการตั้งแรงศรัทธา ความเชื่อของผู้คนในท้องถิ่น ที่ต้องการอยากจะได้เป็นเจ้าของและเคารพบูชา เพื่อเสริมสิริมงคล ตลอดจนการบนต่อองค์พระจำลองหลวงพ่อเปี่ยม นั่นคือสิ่งที่แสดงให้เห็นถึงเงื่อนไขของการดำรงอยู่ของพลังความเชื่อที่มีต่อหลวงพ่อเปี่ยม

ภาพที่ 6 คนจำนวนมากมาร่วมงานหลวงพ่อเปี่ยม

จะเห็นได้ว่าขณะที่หลวงพ่อเปี่ยม อินทสุวรรณโณ ยังมีชีวิตอยู่ ได้ปฏิบัติตนเพื่อการพัฒนา และขัดเกลาคนในสังคม โดยเฉพาะพื้นที่ตำบลทุ่งหลวงและพื้นที่ใกล้เคียง ให้เป็นคนดีและอยู่ในสังคมกันอย่างมีความสุข เมื่อท่านได้ละสังขารการดำรงอยู่ภายใต้คำสอน ความเชื่อของหลวงพ่อเปี่ยม อินทสุวรรณโณ ก็ยังมีอิทธิพลต่อคนท้องถิ่นทุ่งหลวงและพื้นที่ใกล้เคียงมาจนถึงปัจจุบัน

บทสรุป

ความสัมพันธ์ระหว่างสถาบันทางสังคมของระบบความเชื่อและศาสนาภายใต้การเชิดชูผู้นำคนสำคัญของสังคมและชุมชน ท้องถิ่น เป็นความสัมพันธ์ที่อยู่ภายใต้เงื่อนไขการดำรงอยู่ร่วมกันของคนในสังคมกับการยึดเหนี่ยวรวมโดยสถาบันทางสังคมที่มีส่วนช่วยขัดเกลาคนในสังคมให้อยู่ร่วมกันอย่างสงบ ซึ่งความสำคัญของสถาบันทางศาสนาที่มีผู้นำทางศาสนา ช่วยสร้างและพัฒนาท้องถิ่นทุ่งหลวงให้มีความก้าวหน้าและดำรงอยู่จนถึงทุกวันนี้ ภายใต้การวิเคราะห์ตามแนวคิดโครงสร้างและหน้าที่เพื่อการสร้างสำนึกร่วมแก่คนในชุมชนท้องถิ่นของเดอร์ไคม์ ในตัวบทความแสดงให้เห็นบทบาทและการปฏิบัติตนของหลวงพ่อเปี่ยม อินทสุวรรณโณ สร้างแรงกระตุ้นในพลังความเชื่อ ความศรัทธาของคนในท้องถิ่นที่มีต่อการสำนึกรักทุ่งหลวง โดยหลวงพ่อเปี่ยมมีจริยวัตรเป็นพระนักพัฒนา และพระผู้ปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างแก่คนในสังคม การพัฒนาคนในการวางระบบการศึกษาท้องถิ่น การเริ่มการสร้างโรงเรียนวัดทุ่งหลวง เป็นโรงเรียนที่อยู่คู่ท้องถิ่นแดนนี้มาหนึ่งศตวรรษ เป็นต้น ด้วยพลังศรัทธาของชาวบ้านเมื่อพูดถึงหลวงพ่อเปี่ยมต่างพูดเป็นเสียงเดียวกันว่า ท่านคือปูชนียบุคคลของทุ่งหลวงแท้จริง จึงทำให้ผู้ศึกษาจำเป็นต้องทำความเข้าใจมุมมองของบุคคลที่เข้ามาทำงานในท้องถิ่น ดำรงชีวิตอย่างใกล้ชิดกับชาวบ้านในท้องถิ่นนั้นอย่างมาก มีความสนใจศึกษาความเป็นมาของหลวงพ่อเปี่ยมแต่ทว่าจะอาศัยการศึกษาผ่านเอกสารและข้อมูลจากสื่อต่าง ๆ ที่มีการสัมภาษณ์และนำมาวิเคราะห์ในบทความครั้งนี้

จากการวิเคราะห์บทสัมภาษณ์ เอกสารทางวิชาการ และแนวคิดทางสังคมวิทยาของเอมิล เดอร์ไคม์ ที่พยายามอธิบายโครงสร้างหน้าที่ และการสร้างสำนึกร่วมของสถาบันทางสังคม ภายใต้เงื่อนไขการดำรงอยู่ของสถาบันทางศาสนา พบว่า การปฏิบัติตนของหลวงพ่อบุญในขณะที่มีชีวิตอยู่นั้น ท่านได้ประพฤติปฏิบัติเป็นแบบอย่าง และสร้างแรงยึดเหนี่ยวของคนในท้องถิ่นได้ ดังนั้นเมื่อคนในสังคมเดือดร้อนใจหรือต้องการให้ประสบความสำเร็จ จะตั้งจิตอธิษฐานถึงหลวงพ่อบุญ อินทสุวรรณ์ โด่ ตลอดมาปัจจุบันหลวงพ่อบุญได้ละสังขารทางโลก แต่กิตติคุณ และพลังความศรัทธาของคนในชุมชนท้องถิ่นทุ่งหลวง ก็ไม่ลดน้อยลง แต่ในทางกลับกันพลังความเชื่อจะมากกว่าเดิมเรื่อย ๆ

เอกสารอ้างอิง

- กาญจนา แก้วเทพ และสมสุข หินวิมาน. (2553). *สายธารแห่งนักคิดทฤษฎี เศรษฐศาสตร์การเมืองกับสื่อการศึกษา*. (พิมพ์ครั้งที่ 2). กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์ภาพพิมพ์.
- เดือน ดำดี. (2541). *ศาสนศาสตร์*. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
- เทศบาลตำบลทุ่งหลวง. (2558). *บุคคลสำคัญของท้องถิ่นทุ่งหลวง*. สุราษฎร์ธานี: โรงพิมพ์สุพรรณการพิมพ์.
- เทศบาลตำบลทุ่งหลวง. (2559). *ข้อมูลสารสนเทศเทศบาลตำบลทุ่งหลวง*. สุราษฎร์ธานี: โรงพิมพ์สุพรรณการพิมพ์.
- นิพนธ์ ศิริธร. (2555). *พัฒนาการทางสังคม-ความเชื่อและพิธีกรรม*. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์คบเพลิง.
- ภัทรพร สิริกาญจน์. (2540). *ความรู้พื้นฐานทางศาสนา*. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- วัดทุ่งหลวง. (2558). *รายงานการดำเนินงานจัดงานหลวงพ่อบุญประจำปี 2558*. สุราษฎร์ธานี: โรงพิมพ์สุพรรณการพิมพ์.
- คันสนีย์ จันทร์อานภาพ. (2556). *เอกสารประกอบการสอนวิชาสังคมวิทยาเบื้องต้น* (พิมพ์ครั้งที่ 2). สงขลา: โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยทักษิณ.
- สำนักงานแรงงานจังหวัดสุราษฎร์ธานี. (2559) *ข้อมูลสารสนเทศแรงงานจังหวัดสุราษฎร์ธานี*. สุราษฎร์ธานี: สำนักพิมพ์สุราษฎร์การพิมพ์.
- เสฐียร พันธรักษ์. (2555). *ศาสนาเปรียบเทียบ*. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์ธรรมะอินเตอร์เน็ต.
- อานันท์ กาญจนพันธ์. (2552). *ทฤษฎีและวิธีวิทยาของการวิจัยวัฒนธรรม การทะลุกรอบคิดและกับดักของความคิดแบบคู่ตรงกันข้าม*. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์อมรินทร์.
- อำเภอเวียงสระ. (2559). *ข้อมูลสารสนเทศอำเภอเวียงสระ*. สุราษฎร์ธานี: โรงพิมพ์สุพรรณการพิมพ์.
- Durkheim, E. (1947). *The division of labor in society*, trans. New York: Free Press.
- Henslin, J. (1993). *Essentials of sociology: a down-to-earth approach*. Boston, MA: Allyn and Bacon.